

CHIANG MAI: STAD VAN ENGELEN EN... BOKSERS

Toen ik zes jaar geleden Chiang Mai voor het laatst bezocht, was ik nog geen postzegelverzamelaar. Bij mijn eerste bezoek aan deze stad, aan de poort van de Thaise 'Gouden Driehoek', had ik een jongeman leren kennen, waarmee ik vanaf 1988 een intensieve correspondentie onderhield. Op een regenachtige dag in de zomer-vakantie van 1994 besloot ik, in een vlaag van heimwee naar dit tropische land meer dan 10.000 km hier vandaan, een verzameling op te zetten met de postzegels uit mijn uitgebreide Thaise correspondentie-archief. Dit werd het begin van mijn thematische collectie Thailand: Boeddhistisch Koninkrijk'.

Eerste speurtochten

Bij mijn eerste speurtochten om mijn verzameling uit te breiden, zag ik in een nummer van 'Philatelie' een prijsvraag n.a.v. 'Fepapost 94'. Aangemoedigd door een toegekende prijs van 100 gulden, toog ik naar het Congres-gebouw in Den Haag. Het was mijn eerste kennismaking met de wereld van de filatelie. Ik kocht er een catalogus 'Thai Stamps 1994' en met het resterende geld enkele Thaise zegels. Het chronologisch ordenen van mijn nieuwe aanwinsten volgens de catalogus bevredigde me niet. Temeer daar ik gaandeweg ontdekte dat de Thaise zegels een scala vormden van allerlei facetten van het land. Toen ik eens op verkenning ging naar een ruilavond van Noviopost, werd ik door een handige zet van de voorzitter op slag een van de 600 betalende leden van de Vereniging. Een paar jaar later nam ik deel aan de cursus 'Thematische Filatelie' georganiseerd door Noviopost. Door mijn belangstelling voor geschiedenis, ging ik me verdiepen in de historie van het land aan de hand van Thaise postzegels. Niettegenstaande heel wat vakanties die ik in de loop der jaren in Thailand had doorgebracht, moest ik erkennen dat ik Thailand thuis, temidden van mijn verzameling, heb leren kennen.

Op zoek naar 'postzegelzaken'

Het werd tijd om weer eens ter plekke op verkenning te gaan. Ik had in een toeristenmagazine van een van mijn voorgaande bezoeken aan Chiang Mai, gelezen dat er een 'Stamp Club' in de stad bestond. Gewapend met mijn eigen documentatie informeerde ik bij het Verkeersbureau van Chiang Mai. Mevr. Tingnapa, 'Chief of Tourism Promotion', toonde me vol trots haar eigen postzegelverzameling. Een postzegelclub was haar onbekend, maar ze wees me op het bestaan van een 'Philatelic Museum' en een shop, waar postzegels zouden worden verkocht. Met een stratenplan in de hand ging ik op zoek naar de 'shop'. Hoe ik ook zocht, ik zag geen postzegelzaak! Iemand verzekerde me dat het in het begin van de straat was. Ik was er twee keer langs gelopen: een benepen hokje met op het trottoir drie molentjes met prentbriefkaarten. Toen ik mijn vraag voorlegde aan de winkelierster, die eigenaar bleek te zijn van een privé-postkantoor, bracht ze me telefonisch in contact met de 'Director of the Regional Postal Bureau'. Nadat ik wat mooie aanwinsten voor mijn collectie had gekocht, keek ze me met vragende ogen aan, en vriendelijk en ietwat ondeugend vroeg ze: "You like ladies?". Verrast door deze 'zakelijke' benadering, had

ik niet meteen een antwoord paraat. Ze gaf het echter niet op en voegde er nieuwsgierig aan toe: 'You like boys?'... Ik wilde het toch maar bij postzegels houden...

Op het postkantoor

's Anderendaags had ik een afspraak met mevr. Kraikruan, in het directie-kantoor op de vijfde verdieping van het 'Regional Postal Bureau'. Ik toonde haar enkele albumbladen die ik had gemaakt met postzegels en informatieve teksten in het Engels van Thaise orchideeën. Ik legde haar ook het boek voor dat ik in de plaatselijke boekhandel had gekocht, maar waarvan ik noch de titel, noch de naam van de auteur kon lezen, omdat het hele boek in voor mij onleesbare Thaise lettertekens was gedrukt. Met haar hulp las ik op de omslag iets als "De wereld der postzegels", geschreven door Prawit Suwanit. Ik informeerde naar een soort jaarboek dat "The Communications Authority of Thailand" ieder jaar uitgeeft. Een telefonisch opgeroepen medewerker bracht mij een envelop met een kleurrijk geïllustreerd boekje "Thai Postage Stamps 1998" waar de bijgevoegde losse postzegels van dat jaar konden worden ingeplakt. Voor 600 bath (ongeveer 33 gulden) had ik niet alleen de complete uitgave van de 62 postzegels van 1998, maar ook de volledige beschrijving in het Thais en het Engels. Verder vertelde mevr. Kraikruan me dat ze bestuurslid was van de 'Stamp Club' van Chiang Mai, maar de vereniging was op dit moment niet actief. Ze raadde me echter aan een bezoek te brengen aan het museum.

In het 'Philatelic Museum'

In een statig pand, met klassieke zuilen bij de entree, is het 'Chiangmai Philatelic Museum' ondergebracht. Bij de balie werd ik verwelkomd door twee vriendelijke medewerksters. Ze stonden klaar om aan de 'falang' (het Thais voor het engelse 'foreigner') wat te verkopen. Ze waren blij verrast dat ik eerst het museum wilde bezoeken. Bij de trap naar de bovenverdieping moest ik, zoals gebruikelijk in Thailand, de schoenen uittrekken. Toen ik toestemming kreeg om foto's te maken werden ook de lichten aangestoken. Met gemengde gevoelens trof ik er een aantal panelen aan met tentoonstellingsbladen, zoals ik die zelf ook heb opgezet. In het gesprek dat ik later had met de heer Bunthadthuma, de directeur van het museum, vertelde ik over mijn plannen en beloofde ik hem, niet alleen de foto's op te sturen, maar ook kleurcopieën van mijn verzameling. Heimelijk lachend liet hij me een postzegelvel zien uit 1998, waarvan de vijf linkse zegels op twee verschillende tegen elkaar aanliggende vellen waren afgedrukt. Volgens hem was hij de enige bezitter van deze misdruk. Ik had de indruk dat hij ze overal met zich meenam.

Voor aanzicht van het 'Philatelic Museum' in Chiang Mai

Bij de Zusters

Ik zou echter ook nog een bezoek brengen aan Zuster Gerardine, een 81-jarige Nederlandse Ursulin, die al meer dan 40 jaar in Thailand woont, en waarmee ik al enige tijd correspondeerde. Via haar was ik er achter gekomen dat koning Bhumibol en zijn oudere broer Ananda, rond 1930 bij de Zusters Ursulinen op de kleuterschool in Bangkok hebben gezeten. Achter in de tuin van Regina Caeli, een groot scholencomplex met meer dan 2000 leerlingen, vond ik het zusters-bejaardenhuis. Zuster Gerardine vond het heerlijk om weer eens Nederlands te kunnen praten. Opgewekt en gastvrij bracht ze me in contact met een Amerikaanse medezuster van 92 jaar. Zuster Theofaan verzamelde immers ook postzegels. Ze had voor mij al een zakje met Thaise postzegels klaargelegd. Met een vanzelfsprekendheid van alle zusters van de hele wereld gaf ze me te kennen dat het geld dat ik er haar voor zou geven, bestemd was voor de werkloze meisjes die uit de noordelijke bergstreken in Chiang Mai neerstreken.

Monniken en engelen

Door al deze sympathieke contacten aangemoedigd, ging ik eindelijk op zoek naar de tempelcomplexen, afgebeeld op de vier herdenkingszegels n.a.v. de stichting van de stad Chiang Mai, 700 jaar geleden in 1296. De wondermooie sculptuur van een mysterieuze engel aan de muur van de pagode van Wat Chet Yot (tempel met de zeven torens) intrigeerde me bijzonder. Dank zij de behulpzame aanwijzingen van een

boeddistische student-monnik stond ik oog in oog met een oosterse engel. Ook bij mijn andere tempelbezoeken had ik steeds mijn 'Thaise Wereld der postzegels' als geloofsbrief bij de hand. Met dit boek gingen voor mij heel wat deurtjes open, omdat ik hierdoor aan monniken en studenten de kans gaf mij wat te leren. Onder hen trof ik heel wat verzamelaars aan, die meteen huis- en emailadressen uitwisselden.

Thaise boksters

Wanneer je zes weken in Chiang Mai rondloopt, een stad met meer dan 0,6 miljoen inwoners, valt er natuurlijk heel wat meer te beleven dan filatelistische contacten. In de buurt van de wereldberoemde Night-Bazaar vinden elke avond demonstraties plaats van de plaatselijke boksschool. Het Muay Thai (Thais boksen) stamt uit de zestiende eeuw. Het was oorspronkelijk een verdedigingstechniek tegen de woeste aanvallers uit Birma. De twee vuisten, ellebogen, knieën en voeten zijn de acht wapens van de getrainde boksters. Vóór het harde gevecht begint krijgen beide boksters om het hoofd een haarband met aan de achterzijde een zijden kwast. Beide boksters voeren dan een gracieuze danspas uit en maken een wai-gebaar als eerbetoon aan de leermeester.

Dit rituele, bijna liturgisch gebaar van de kickbokser en de mysterieuze glimlach van de stenen engel van Chiang Mai zullen me altijd bijblijven. Ik zal het als de twee gezichten van één geheim bewaren. Het geheim van een wereld, waarnaar ik - door postzegels - op zoek ben gegaan.

A. Maes

Ritueel eerbewijs bij Thai boksen (1975).

Engel bij pagode in Chiang Mai (1996)